

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Fele évre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Az új kormány letette az esküt

Budapest, nov. 4. Az újabban kinevezett négy miniszter **Klebsberg** Kunó gróf, **Mayer** János, **Kállay** Tibor és **Térffy** Béla ma délelőtt tették le az esküt a Kormányzó kezébe. Az esküminiat **Barczay** István miniszteri tanácsos olvasta. Mint zászlós ur **Jekelfalussy** Zoltán volt fiúmei kormányzó működött közre. Az eskü letétele után a Kormányzó a négy új minisztert külön kihallgatáson fogadta.

Kállay Tibor pénzügyminiszter ma délelőtt átvette a pénzügyminiszterium vezetését. **Klebsberg** Kunó gróf belügyminiszter, miután az esküt a Kormányzó kezébe letette, fogadta a belügyminiszterium tisztviselői karának üdvözlését. A tisztviselők élén dr. **Babits** Gusztáv államtitkár üdvözölte a minisztert, akit lelkes éljenzéssel fogadtak.

A választójogi reformé a vezetőhely

A kabinet a szerdára összehívott nemzetgyűlésen fog a Háznak bemutatkozni. Ez alkalommal **Bethlen** István gróf miniszterelnök, eltérően az eddigi parlamenti gyakorlattól, programbeszéd helyett munkaprogramot fog adni. **Bethlen** István gróf miniszterelnök munkaprogramja jóval szűkebb, mint amit pécsi beszédében lefektetett, sőt a legutóbbi pártértekezleten előterjesztett munkaprogramnál is kevesebb feladat megoldását tűzi ki. Az új kormány első törvényjavaslata az indemnitási törvényjavaslat lesz.

A kormány munkaprogramjában a vezetőhelyet a választójogi reformjavaslat fog-

lalja el. A nemzetgyűlés két évi időtartama ugyanis február 16-án lejár és a 1920. I. t.-c. értelmében az alkotmányozó nemzetgyűlést két kamarás törvényhozásnak kell felváltania, amelynek alsóházát nem lehet rendeleti választójoggal megválasztani. A választójogi törvényjavaslat és ennek a törvényjavaslatnak előreláthatólag hosszú vitát fog előidézni. A választójogi törvényjavaslat teió alá hozásával együtt jár a főrendiházi reform elintézése. A felsőház reformjavaslatát már régebben benyújtotta az igazságügyminiszter, de azt még előbb a parlamenti illetékes bizottságnak kell letárgyalnia.

A sajtótörvény és az új választások

A kormány munkaprogramjának egyik legfontosabb része a közigazgatási reformjavaslat benyújtása. Időközben került a parlament elé a sajtótörvény javaslata is, mert a Tomcsányi által júliusban benyújtott sajtónovella parlamenti tárgyalását, illetve törvényerőre emelkedését a kormány sem kívánja forszírozni. **Bethlen** István gróf munkaprogramjában tehát csak a feltétlenül szükséges feladatok megoldására vállalkozott. A munkaprogram kereszttülvitelét éppen ezért a parlament többsége támogatni fogja, mert a kitűzött feladatok elvégzése az ország érdekében áll. A kabinet új tagjai közül gróf **Klebsberg** Kunó belügyminiszter és **Kállay** Tibor pénzügyminiszter még a délelőtti folyamán átvették hivatalukat. **Mayer** János, az új földművelésügyi miniszter kedden délelőtt veszi át a földművelésügyi miniszterium vezetését.

A kormányának e megszüketett munkaprogramja oly nagyfontosságú javaslatokat tartalmaz, hogy azokat a nemzetgyűlés előre-

láttnál fog nem tárgyalhatja le február 16-ig, amikor a nemzetgyűlés két évi mandátuma lejár. A kormány álláspontja a nemzetgyűlés tekintetében az, hogy *semmi akadály nincs annak, hogy a nemzetgyűlés február 16-án tud is együtt maradni*, amennyiben olyanok lesznek a parlamenti viszonyok, hogy a benyújtandó törvényjavaslatok tárgyalása elé különös akadályok nem gördülnek.

Bethlen István gróf miniszterelnök azonban el van szánva arra is, hogy a nemzetgyűlést február 16-ika előtti feloszlassa, hogy ha a választójogi reformjavaslatot a parlament letárgyalta. A miniszterelnök már intézkedett, hogy a nemzetgyűlés szerdán, dec. 7-én délelőtt 10 órakor összehívassék. A szerdai ülésen mutatkozik be az új **Bethlen**-kormány és ezen az ülésen terjeszti elő **Bethlen** István gróf miniszterelnök a kormány munkaprogramját, amelynek letárgyalása után a letartóztatott képviselők ügyének tárgyalására tér át a nemzetgyűlés.

A baranyai választások

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja és a kisgazdapárt holnap este 6 órakor értekezletet tart, amelyen a politikai helyzettel foglalkoznak. A pártokban ma este csak néhány képviselő járt fenn. A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjában fennjárt gróf **Klebsberg** Kunó belügyminiszter, aki a párt tagjaival beszélgetett. A belügyminiszter kijelentette, hogy

A puccskarlisták mentelmi ügye

Ismeretes, hogy a mentelmi bizottság a letartóztatott politikusok ügyének tárgyalásánál dr. **Somogyi** István hivatalos előadói javaslatát csupán egy szó többséggel vetették el és miután **Somogyi** lemondott az előadói

más alkalommal is fel fogja keresni a pártkört, ha valamely kérdésben a párt véleményének a meghallgatása szükségessé válik.

A baranyai csonka kerületekben nagyban folyik a választási küzdelem. A csonka kerületekben a választás december 15-én lesz. Minden egyes kerületben több jelölt küzd a mandátumért.

tisztségről, dr. **Rubinek** Istvánt választották meg előadóul. **Rubinek** István terjeszti be az előadói javaslatot **Andrássy**, **Rakovszky**, **Sigray** és **Beniczky** mentelmi ügyében. Az előadói javaslat előreláthatólag hosszú vitát fogprovokálni.

Baranya hűsége

Pécs, dec. 5. Baranya vármegyének a szerbek által megszállott részében igen élénk mozgalom indult meg a lakosság körében, hogy a határhoz közel fekvő községek a határmegállapító bizottság munkálatai során Magyarországhoz visszacsatoltassanak. Minden egyes

községben több száz aláírást gyűjtöttek össze azoktól, akik a Magyarországhoz való visszacsatolást kívánják. Így különösen Baranyavár, Baranyabán, Hercegszöllös községekben élénk ez a mozgalom. Több községben a lakosság lelkes buzgalommal gyűjti az aláírásokat és sokat várnak a határmegállapító bizottságnak a helyszínére való érkezésétől.

Vasárnap lesz a népszavazás

Bécs, dec. 5. Osztrák politikai körökben elterjedt hírek szerint most, hogy miután a tábornoki bizottság megállapította, hogy Nyugatmagyarország pacifikálása december 3-án véget ért, Ausztria rövidesen alá fogja írni a népszavazásra vonatkozó jegyzőkönyvet és így Nyugatmagyarországnak Ausztriához való csatlóása formálisan is meg fog történni. A népszavazási területen még e hétre várják az antant csapatok megérkezését, amivel egyidejűleg megtörténik onnan a magyar csapatok elszállítása. Osztrák parlamenti körökben remélik, hogy a népszavazást december 16-ika és 20-ika között meg fogják tartani.

Közétették a népszavazási szabályokat

Sopron, dec. 5. A soproni tábornoki bizottság plakátok útján közhírré tette a népszavazási szabályzatot. A népszavazás vezetésére a szövetségi tábornoki bizottság központi bizottságot alakít, amelyben tanácskozási joggal helyet foglal Ausztria és Magyarország egy-egy képviselője is. A szavazás titkos. A szavazó előbb igazolja személyazonosságát, majd egy zárt fülkébe lép és ott tanu jelenléte nélkül teszi le szavazólapját, egy borítékba zárva. Az ausztriára szavazó-lap színe narancssárga, a Magyarországé pedig kék. A szavazatok felbontását kizárólag antant tisztok fogják végezni.

Osztrák rémhírek újabb felkelésről

Bécs, dec. 5. Bécsi beavatott körök értesülése szerint kétségtelen, hogy Sopronban a magyar kormány szemeláttára ismét felkelő mozgalom van készülöben. A lap ezt az eljárást magyar szempontból oktalannak nevezi, már csak azért is, mert a kisantant ez ellen szigorúan fog eljárni, mivel felteszi, hogy a csatlakozási akció leple alatt ismét monarchista üzemeket fognak rendezni. Mindenféle hírek keringenek arról, hogy Győrött és Sopronban nagy előkészületek történnek arra, hogy a Magyarországra kedvezőtlen szavazás esetén egész Nyugatmagyarországot visszafoglalják.

Az osztrákok ismét ki akarják tolni a népszavazást

Bécs, dec. 5. A „Korrespondenz Herzog” a soproni népszavazásról a következő értesülést kapta: A soproni tábornoki bizottságnak az a közleménye, hogy Nyugatmagyarország pacifikálása e hó 3-án befejeződött, egyelőre csupán alaki aktus, amelyet, mint második lépést néhány nap múlva az átvételi jegyzőkönyvnek Ausztria részéről való aláírása kell, hogy kövessen.

Az említett megállapítás azonban csak az Ausztria részéről átvett területre szól, de semmi szin alatt sem vonatkozhatik a szavazási területre, amelyen még mindig magyar csapatok és bandák vannak. Helyes tehát az a következtetés, hogy a velencei jegyzőkönyvben megállapított határidő csak a szövetségi közti különítmény megérkezésétől illetve a magyar csapatok és bandáknak Sopronból való eltávozásától számítandó. A szövetségi közti csapatkontingens különben utrakészen van és cseh területen való átszállítása valószínűleg még a hét folyamán megtörténik. Ez december 8-án vagy 9-én lesz, úgy, hogy a szavazás

körülbelül 16. és 20-a között ejthető meg, feléve, ha a szavazási listák addig elkészülnek. Azonban, amennyire a helyzet jelenleg áttekinthető, a munkálatokkal nagyon elmaradtak, úgy, hogy ennek a szavazás határnapjának meglehetősen kitolása lehet a következménye.

A Korrespondenz Herzog fenti közléséhez a MTI megjegyzi, hogy az abban foglalt következtetések homlokegyenest ellenkeznek a velencei konferencia által jóváhagyott egyezmény szövegével, amely világosan kiköti, hogy nyolc nappal azután, hogy a szövetséges tábornokok bizottsága megállapította, hogy az ország részben teljes rend uralkodik, népszavazást fog tartani Sopron városában és környékén.

Miután az említett megállapítás december 3-án megtörtént, a népszavazás napja az egyezmény értelmében december 11. A magyar kormány a rend fenntartására a Sopronba küldött csapatokat természetesen azonnal kivonja, mielőtt a tábornokok erre vonatkozó felhívását megkapja. Hogy semmiféle bandák a népszavazási területen nincsenek, azt mindenki és így az osztrákok is tudják. A fenti közlemény tehát nem tekinthető másnak, mint újabb osztrák próbálkozásnak a népszavazás időpontjának kitolására. Biztosan remélhető, hogy ez az újabb kísérlet eredménnyel nem fog járni, annyival is inkább, mert ez csak a velencei egyezmény határozmányainak flagrális megsértése útján volna lehetséges.

a város forgalmas utait. Különösen találja, hogy az incidenseknél rendőr, a lapok közlése szerint, későn jelentkezett.

Igen elítélte azokat a gazdászokat, akik brutális módon megtámadták azt a mentőköcsit, mely egy súlyos beteg asszonyt vitt az Augustus szanatóriumba, akin gyors műtétet kellett eszközölni. Nem a gazdász ifjúság ellen szól, mert köztük sok derék, józan, tanulni vágyó fiatal ember van. A duhajkodó társaság azonban a káros a serdülő ifjúságra, de káros a közrendre is, mert ha a támadást elkövettek egy mentőköcsit ellen, annál jobban elkövetik egy olyan békés polgári társaság ellen, amely a színházról igyekszik hazazárni. Gyakoriak az éjszakai verekedések, amelyeket ugyancsak gazdászok szerveznek. Elítélte, hogy az a letartóztatásban volt fiatal gazdász, akit a hatóság szabadon eresztett, már tegnapelőtt újra meiatott.

A Krámer esetről megemlítette, hogy ott se volt rendőr. Végül kijelentette, hogy a Simonyi-úton égtelen káromkodásokat visznek véghez felelőtlen elemek, akiket a rendőrség futni hagy.

Sághyrendőrfőkapitány röviden válaszolva elmondta, hogy a rendőrök kötelességszerűen végzik feladatukat. Szomorú, hogy a gazdászifjúság egy része különböző atrocitásokat visel véghez. A rendőrség minden esetben erélyes volt. Atir az akadémia igazgatóságához a gazdászokat megrendszabályozó rendelkezés megtétele céljából. Addig is akadémia hallgatóságotól bevonja a kiadott fegyverviselési engedélyeket.

A Krámer-ügyre vonatkozólag kijelentette, hogy a tettes megkerült. Békéscsabán az illetőt elfogták és átadják legközelebb az igazságszolgáltatásnak.

Apróbb jelentések után a bizottság plenáris ülése kevéssel 6 óra előtt véget ért.

Rédey Károly lutheránus lelkész próbaszónoklata

Ismeretes, hogy a debreceni ág. evangélikus egyház a lelkészi állásokra pályázók közül harmat jelölt ki: Rédey Károly nagykárolyi, Farkas Győző budai és Vietorisz László menekült brassói lelkész s elhatározta, hogy mindhármat próbaszónoklatra kéri fel.

Tegnap tartotta meg Rédey Károly próbaszónoklatát. Zsufolásig megtelt az alkalommal az ág. evangélikus templom. Rédey Károly kiváló szónoki erővel rendelkezik; beszéde nagy hatással volt a hívekre. Rédeyvel különben is sokat nyerne a debreceni egyház, mivel igen kiválóan képezett lelkész. Több tankönyvet írt, amelyeket Debrecenben is használnak. Állandó munkatársa a debreceni Lelkésztárnak, azonkívül van neki egy saját vallásos lapja is. „A mi kis Sionunk” címmel. Belmissziói téren is nagy és sokoldalú munkásságot fejt ki. Valószínű, hogy a hívek bizalma őt ülteti a Materny Lajos örökébe.

Ugyancsak vasárnap délelőtt, istentisztelet után tartotta az evangélikus egyházközség közgyűlését Häendel Vilmos dr. elnöke alatt. A közgyűlés tárgya az új, tiszavidéki egyházmegye világi főfelügyelőjének megválasztása volt, amely Meskó Lászlónak egyházkerületi főfelügyelővé történt megválasztásával ült meg. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Zelenka Lajos nyiregyházi törvényszéki bíróról, Zelenka Pál püspök fiára adta szavazatát.

MEGNYILT
AZ
APOLLO

Divatáruház

a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Dus választék férfi és női ruhaszövetekben, köztük kabát és garnitúrák, férfi és női féshernemdek a legújabb kivitelben, flanellek, vásznak és zefírek nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

A zenedei tanárok fegyelmi ügyei

A közigazgatási bizottság ülése

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután Miskolc Lajos főispán elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen mindegyik bizottsági tag megjelent.

Az ülést Miskolc Lajos főispán délután 3 órakor nyitotta meg. A nemzeti Hiszekegy után rátértek a napirendre.

Vargha Elemér dr. tb. főjegyző bemutatta a szokásos statisztikai adatokat tartalmazó polgármesteri jelentést, melyet a bizottság tudomásul vett.

A belügyminiszter Kövendi Domokosnak, a köztisztasági vállalat igazgatójának, a bizottság által történt felfüggesztését megerősítette.

Ismét zenedei ügyek

Csűrös Ferenc dr. kultúrtaácsnok előadta, hogy a zeneiskola h. igazgatója legutóbb azt jelentette a polgármesterhelyettesnek, miszerint a szabályrendeletben előírt heti 21 óra adását minden tanár kötelességszerűen végzi, az egy Füredi Samu kivételével.

Egy hang: Holnap érkezik Newyorkba! Csűrös Ferenc: Füredi ugyanis kijelentette, hogy 8 óránál többet nem hajlandó adni. A polgármesterhelyettes megvizsgálta az ügyet s Füredit a közigazgatási bizottság állásától felfüggesztette. A belügyminiszter ezt jóváhagyta.

A bizottság a bejelentést tudomásul vette.

Ugyancsak Csűrös Ferenc dr. bejelentette, hogy a zeneiskolai tanárokat a közigazgatási bizottság kisebb-nagyobb pénzbürságra ítélte el. A tanárok az ítélet ellen felebbezték, azonban a belügyminiszter a fellebbezést elutasította. A közigazgatási bizottság a bejelentést tudomásul vette.

Szabó Elek tanácsnok bejelentette, hogy Szász Ernő letelepülési engedély kiadása iránti kérését a tanács elutasította. A határozat ellen Szász Ernő fellebbezett a közigazgatási bizottsághoz, mely utasította a tanácsot, hogy a letelepülési engedélyt adja meg.

A határozat ellen Szent Kirdlyi Tivadár fellebbezést jelentett be a közigazgatási bírósághoz, amely ez ügyben úgy határozott, hogy a tanács szerezzé be a kellő személyi adatokat, hogy Szász Ernő hogy és miért lett nyugdíjazva s az után adja meg a kérelmet, illetőleg utasítsa el. Javasolta tehát, hogy mivel az ügy részletes vizsgálat nélkül el nem bírálható, ennél fogva utasítsa a közigazgatási bizottság a tanácsot, hogy ez irányban a vizsgálatot indítsa meg. A bizottság javaslatához hozzájárult.

Vass Károly dr. tb. tanácsnok javaslatára a bizottság utasította a bizottság elnöke szerzőit, hogy szokásos félévi jelentésüket működésük felülvizsgálata tárgyában terjesszék be december hó folyamán a városi főjegyzői hivatalhoz, hogy az azt a januári ülésén a bizottságnak bemutathassa.

Vass Károly dr. tb. tanácsnok ezután ismertette a P. Nagy Zoltán-féle ügyet. Előadta, hogy a belügyminiszter a közigazgatási bizottság felfüggesztő határozata ellen beadott fellebbezését elutasította. A fellebbezés elutasítása folytán a határozat jogerős.

P. Nagy Zoltán most ügyének újrafelvételét kérte.

Márk Endre: Méltóztassék az újrafelvételi kérelmet felolvasatni.

Az előadó felolvasta az újrafelvételi kérelmet, melyben P. Nagy Zoltán igyekszik magát tisztázni s az egész ügyével kapcsolatosan Csóka Sámuel h. polgármester intézkedéseit bírálja éles elszántsággal.

Márk Endre ezután azt kérte, hogy az újrafelvételhez a bizottság járuljon hozzá, azonban a miniszteri határozat ne adassék ki a polgármesternek végrehajtás végett. Javasolta, hogy az állavesztésre vonatkozólagos belügyminiszteri határozat addig ne hajtassék végre, míg P. Nagy Zoltán újrafelvétele elintézését nem nyer.

Dóczy Emil ügyész kijelentette, hogy Márk Endre kérelme a törvénnyel ellenkezik. A miniszteri döntést nem lehet sutba dobni, hanem végre kell hajtani.

Miskolc Lajos főispán! Kérnem kell méltóságodat, hogy álljon el indítványtól, mert nem egyeztethető össze a törvénnyel.

Márk: Ragaszkodom hozzá.

Miskolc Lajos: Nem tehetem fel szavazásra.

Márk: Tisztelettel bejelentem, hogy ez ellen fellebbezni fogok.

Miskolc Lajos: Méltóságodnak nincs joga a fellebbezéshez, mivel méltóságod a közigazgatási bizottságnak választott tagja és a választott tagoknak nincs joguk fellebbezéssel élni.

A bizottság ezután a miniszteri határozatot végrehajtás végett kiadta a polgármesternek, egyben intézkedett hogy az újrafelvételi kérvény felterjesztessék a belügyminiszterhez.

Javultak a közegészségügyi viszonyok

Dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos ezután az egészségügyi állapotokra vonatkozólag tette meg jelentését.

A jelentés szerint a közegészségügyi viszonyok novemberben némileg javultak. Javulás mutatkozott a fertőző betegségeknél, amennyiben a betegségek száma a tízfusznál 27-ről 17-re, vörhenynél 156-ról 99-re csökkent. Kétségtelen, hogy a járvány nagy mértékben enyhült, bár nem szűnt meg teljesen. Ezért az iskolákat is megnyitották. A hevenyfertőző betegségeket közül előfordultak: difteritisz 13, vörheny 99, kanyaró 24, bárányhimlő 7, tízfusz 17, gyermekágyi láz 3 esetben, halállal végződött 2 kanyaró, négy roncsoló toroklob, 2 tízfusz, 25 vörheny megbetegedés.

Nagy ártalmára van a közegészségügyi viszonyoknak a kültelken a jövizű kutak hiánya, az élelmiszerek és ruhaneműek. Kedvező jelenség, hogy a lakosság megértéssel kezd lenni a betegségek körül követett eljárással szemben, de baj, hogy a betegségekről s a halálesetekről későn adja be jelentését.

Apróbb jelentések után Sághy Lajos rendőrtanácsos, a debreceni rendőrkapitányság vezetője tette meg rendes havi jelentését. A jelentés során előadta, hogy a rendészeti viszonyok november havában általában jók voltak. A rendőrséghez összesen 1932 darab ügydarab érkezett be. November havában 30 gyűlésre kértek engedélyt, melyek közül mind a 30 engedélyeztetett. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Dr. Kun Béla bizottsági tag szölt a rendőrfőkapitány jelentéséhez. Elmondta, hogy az utolsó időben sajnálatos incidensek zavarják

A magyar korona sorsa

(W) A korona zürichi áresése megállott, sőt az utóbbi napokban ennek az árfolyamnak erős emelkedése tapasztalható. Sokat vitatkoznak arról, hogy a korona árfolyamemelkedése kívánatos — és hogy ez az emelkedés mely okokra vezethető vissza. Ha a vitában elhangzottakhoz a magunk részéről is hozzájárulunk, ez csak azért történik, hogy a nagyközönségnek erről az ügyről lehetőleg tiszta képet adhassunk és ezzel megakadályozzuk azt, hogy a tényeket elferdítő egyének helytelen pénzügyi politikának csináljanak hangulatot.

A konstruktív gazdasági politikának régi követelése, hogy az infláció megszűnjön. Az állami szükségleteket bankjegykibocsátással kielégíteni nem lehet. Az állam rendes bevételeinek akkorának kell lenniük, hogy a rendes kiadásokat fedezzék. Ha ez nem úgy volna, akkor az államháztartás rendbehözatala érdekében még rendkívüli eszközök igénybevételétől sem szabadna visszariadni. De vizsgáljuk meg a tényeket:

A királypuccs óta koronánk rohamosan zuhan, ennek következménye egy olyan drágasági hullám volt, mely kétségbeesett helyzetbe sodorta a fix fizetésből vagy munkabérből élő osztályokat. A kereskedelmi kalkulációk felborultak, a költségvetés egyensúlya legnagyobb veszélybe került, a hitelező veszített, az adós illetéktelen óriási összegeket nyert. Mindez gazdasági életünkben teljes gazdasági anarchiát idézett elő.

A koronaárfolyam zuhanása oly veszélyeket idézett elő, melyeket minden körülmények között el kellett kerülni. Kormányunk e tekintetben a legnehezebb helyzet elé volt állítva. Ha pillanatnyilag mégis urrá tudott lenni a helyzeten, annak oka elsősorban Hegedüs volt pénzügyminiszter reformjaiban keresendő. A befizetésre kerülő különböző vagyonszármazások lehetővé tették azt, hogy az állam bankóprés igénybevétele nélkül kiadásait fedezhesse. *A reális gazdasági politika egyik előfeltétele meg van, amennyiben az állam 4 hét óta nem vette igénybe a bankóprést.*

A további fejlődés lehetőségeit kutatva meg kell állapítanunk, hogy a közeljövő bennünket súlyosan érintő kellemetlen meglepetéseket nem hozhat. A külső politikai helyzet az utóbbi hetekben aránytalanul kedvezőbbre fordult és legalább egyelőre nem kell félnünk attól, hogy a külpolitikai helyzet bennünket a nyugatmagyarországiakhoz hasonló harcokba sodor. Belpolitikailag — bár erős harcok után — de ugylátszik, mégis nyugvópontonra térünk. Az egyre tökéletesebbé váló belső konszolidáció folytán az állam pénzügyi adminisztrációja is egyre tökéletesebbé válik, az adók behajtása egyre nagyobb precizitással fog megtörténni. Minthogy pedig a kormány látszólag nem hajlandó semmiféle magánérdek nyomásának engedni, hanem magánérdekekre való tekintet nélkül végre fogja hajtani a Hegedüs-féle reformokat, az állam bevételeiből a kiadások egyelőre fedezhetők lesznek.

Megemlítésre méltó agrártermelésünk nagy sikere, mely lehetővé tette azt, hogy az importot megfelelő exporttal egyensúlyozzuk. Magam részéről nem osztom azt a nézetet, hogy az élelmiszerek exportjait minden körülmények között meg kell akadályozni, mert a kereskedelmi mérlegre is tekintettel kellene lenni, hogy fizetési mérlegünket egyensúlyba hozhassuk. A kereskedelmi mérleg egyensúlyához nagyban hozzájárult a vámok megfelelő emelése, ami különösen luxuscikkeknel teljesen indokolt és így valutánk állására nézve csak jó befolyással lehet.

Ha már most igaznak bizonyulnak azok a hírek, amelyek a jóvátételi bizottság kedvező döntéséről forgalomba kerültek, akkor pénzügyi helyzetünk a nehéz gazdasági helyzet dacára nem tekinthető kétségbeesettnek.

Ha azonban a pénzügyi helyzet kialakulásának kedvező kilátásait mindenképpen biztosítani akarjuk, akkor *magának a közvéleménynek kell követelnie az államháztartás egyensúlyának biztosítását, az adók legpontosabb behajtását, a törvényes rendnek minden áron való fenntartását, mert ezen előfeltételek*

nélkül a kormány sohasem lehet a pénzügyi helyzet ura.

Mielőtt pedig az meg nem történik, nem gondolhatunk még arra, hogy a kormány a valuta stabilizációjához hozzáfogjon, pedig anélkül eredményes gazdasági tevékenység megindulására nem gondolhatunk.

Békéscsabán elfogták a Petőfi-téri rablógyilkosság egyik tettesét

A Petőfi téri rablógyilkosság ügye újabb fordulathoz ért.

Békéscsabáról vasárnap távirati jelentés érkezett a debreceni rendőrséghez, hogy ott elfogtak egy embert, akire teljesen ráillik a Petőfi-téri rablógyilkosság tettesei egyikének a személyleírása. Az elfogott ember feltűnő viselkedésével vonta magára a figyelmet. Mikor letartóztatták, Orbán Jánosnak nevezte magát, de később más neveket mondott. Orbánnál, akiről Márkus Sándor fodrászsegéd személyleírása illik, nagy összegű pénzt is

találtak, sőt a ruháján vérfoltokat is leltek. A debreceni államrendőrség azonnal intézkedett, hogy Orbánt Debrecenbe szállítsák. Két detektív utazott Békéscsabára akik megállapítják, hogy Orbán tényleg azonos-e a Petőfi-téri rablógyilkosok bármelyikével.

A Békéscsabára küldött detektívek jelentése még a késő esti órákban sem érkezett meg, így pontosan még nem állapítható meg, hogy tényleg a Krámer Gyula gyilkosai kerültek-e az igazságszolgáltatás kezébe.

Az Egyetemi Kör estélye

Tegnap este tartotta meg a Debreceni Egyetemi Kör a Vígsház-mozgó színpadán előkelő közönség előtt magas színvonalú művésztelét, amelynek minden egyes száma olyan tiszta művészi értéket reprezentált, hogy az estély hasonló előadások közül messze kiemelkedik. Külön érdekessége volt az estnek, hogy egyszerre három olyan erősség is debütált, — Juhász Géza, Varga Ferenc és Madzsar Luiza — akikért kár lenne, ha belevesznének a minden tehetséget előlő alföldi homokba.

Az estélyt *Mar-chalkó* Lajos lendületes prólogusa nyitotta meg, amit *Bötykös* Béla dr adott elő kész szavalóművészetével.

Juhász Géza versei meglepetés volt a legtöbbet kívánó és váró műértő számára is. Friss, áradó erejű, mély, lívikumu, a legnehezebb formákkal is játékosan virtuóz módrá banni tudó, gyöngéd és mégis férfias kész költő állott egyszerre a nagy nyilvánosság elé, mely tüntető szeretettel fogadta. Felolvasott versei közül egyet mai számunkban közlünk.

Páricsy Pál, a rendkívül tehetséges és mindinkább elmélyülő fiatal hegedűs Saint-Jacus- és Goldmark-darabokat adott elő finom értelmezéssel, szép és meleg tónusban, ami különösen a Goldmark E-dur suitjében érvényesült. *Diczig* Alajos megértő, simulékony zongorakísérő volt.

Höchl Margit, a kiváló zongoraművész nő Liszt hangulatos darabját rendkívül finom hangfestéssel, mély művészi intuícióval adta elő. A Chopin szerzeményeket, mint hivatott Chopin-játékos, tökéletes biztonsággal, a klasszikus tánczene interpretálási nehézségeinek ellenére könnyed kifejező erővel játszotta.

Varga Ferencnek csodálatosan finom, hajlítható lírai tenorja van, amelynek ragyogó fénye különösen a pianókban behizelgő. Ha hangja karakterének inkább megfelelő Schubert vagy Schumann dalokat fog énekelni, legértékesebb dalénekeink egyike lesz.

Nagy József, az országosan ismert Allag-cimbalomkoncert művészi előadásával ennek a szép és nem eléggé méltányolt hangszernek biztos érzékű és kiváló technikájú játékosának bizonyult. *Papp* Sándor dr egyetemi tanársegéd, az ismert kitűnő szavalóművész most is teljes kifejező erővel tudta kivetíteni a versek mélyen megérett lelkét.

Az estét *Herczeg* Ferenc rendkívül bájos, pasztellszerűen finom poétikus egyfelvonásosa, a *Holtisi Cupido* zárta be. *Madzsar* Luiza, akit temperamentumának költő és nyugalmas élnésképe, friss gyöngédsége, centripetális dinamikájának kifejező ereje és árnyaló készsége a színpad egészen más, mélyebb feladatai meg-

oldására predesztinál, a gamin suszterinast is őszönös biztossággal, finoman szeszélyes pajkossággal és grációzus hajlékonysággal teljes illúziót adóan formálta meg.

Kathy Boriska szeretetreméltó okossággal, vonzó és kedves egyszerűséggel játszott s *Lukács* Béla is sok mimikai gazdagsággal és finomsággal, közvetlenséggel rendelkező, határozott tehetség, — különösen, ha saját magát adja. S akkor mélyebb is, mint az utánzás virtuozitásában. A darabot *Hosszú* Mariska, a Csokonai színház kiváló művésznője rendezte s az ő rendezői intelligenciájának és szeretetének tudható be, hogy vajmi keveset ejtettek el a szereplők olyat, amit az együttesnek kell a sorok közül kiváltania.

A közönség zugó tapsvihara az estély értékének legigazibb fokmérője s ebben nagy része van a buzgó rendezőségnek: *Szabó* Istvánnak, *Szarukan* Istvánnak és *Fuhrmann* Bélának is.

Vilmos császár megnősül

Berlin, dec. 5. A „Berliner Mittagszeitung“ azt a feltűnő hírt kapja, hogy Vilmos császár másodszer megnősül. A hölgy, akit feleségévé akar tenni, özvegye egy danzigi magasrangú tisztnek, aki a háboruban elesett. A császár már éveken ezelőtt ismerkedett meg vele, anélkül természetesen, hogy érintkezésük a konvenció határain túl ment volna. Hir szerint a császár elhatározása komoly es már az esküvő napját is meglehetősen rövid időpontra kitűzték. A lap szerint ez a hír teljesen megbízható forrásból származik. A lap megütközését fejezi ki azon, hogy a császár nem várja be a gyászév leteltét. Valószínűleg impulzív jellemével, a gyors elhatározás szokásával lehet az eseményt magyarázni.

A lap e hírből azt következteti, hogy a császár valószínűleg teljesen lemondott a trónra való visszalépés reményéről.

A „Berliner Lokalanzeiger“ ezt a jelentést teljesen koholtnak jelenti ki.

Megkezdődött a nagy Karácsonyi vásár!

U. m. bőrkabát, szörme- és gadsz-kabát hosszú fekete és sötét téli kabát, legdivatosabb férfi, fiú és gyermekruhákat **dusválasztékban** legolcsóbb szabott árak mellett vásárolhat

GERŐ ERNŐNÉL DEBRECEN Piac-u. 69 (Megyeházzal szemben)

Szenzációt keltenek a „Hajdusági“
tértil és gyermekruha
üzlet

Karácsonyi árai
PIACZ-UTCZA 67. szám alatt
Frohner szálloda épület.

FÉRFI öltönyök már 1600 koronától
FIÚ öltönyök már 1300 koronától.
Rövid FÉRFI téli kabátok 1950 koronától.
GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
Fekete és barna bőrkabátok 6000 koronától
Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

NAPI HIREK

— **A Kormányzó nevenapja.** December hó 6-án, holnap Horthy Miklós Kormányzó nevenapján a tanítás az összes iskolákban szünetel.

— **A főispán Budapesten.** Miskolczi Lajos főispán ma reggel hivatalos ügyek elintézése végett Budapestre utazott, ahonnan előreláthatólag csak pénteken este fog hazaérkezni.

— **Tisztújítás az Arany János-Társaságban.** Debrecen város legelőkelőbb irodalmi egyesülete: az Arany János-Társaság tegnap délután a Nemzeti Hírelintézet helyiségében, dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár elnöklété alatt tartotta meg közgyűlését, amelynek legfőbb tárgya a tisztújítás volt. Elnöknek ismét dr. Haendel Vilmos választott meg, míg alelnökké ugyancsak egyhangú választással dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanár. Igazgató: dr. Szilágyi Imre, pénztáros Némethy László szobrászművész, titkár dr. Zivuska Jenő, jegyző dr. Balogh Sándor polgármesteri titkár. A választmány tagjaiul megválasztottak: Olchváry László dr., Bessenyei Lajos dr., Ferenczy Tibor dr., Borzsovay Jenő dr., Matusovich Péter és Geréby György.

A közgyűlés köszönetet szavazott dr. Bessenyei Lajosnak a fényes anyagi és erkölcsi sikert ért Dante-ünnepély rendezéséért, majd elfogadta dr. Mitrovics Gyula indítványát, mely szerint a társaság január havában fővárosi írók és művészek részvételével nagyszabású irodalmi és művészestélyt rendez, melynek előkészítésére már meg is tétettek az első lépések.

— **Hitelesítés.** A városi tanács tegnap délelőtt teljes tanácsülés keretében hitelesítette az elmúlt közgyűlés jegyzőkönyvét.

— **Revízió alá veszik a fegyverviselési engedélyeket.** Mivel az utóbbi idők alatt igen megsaporodtak a város kül- és belterületein a felelőtlen elemek által rendezett fegyveres atrocitások, a rendőrség — mint beavatott helyről értesülünk — revízió alá veszi a kiadott fegyverviselési engedélyeket. Értesülésünk szerint a gazdasági akadémia hallgatóitól is bevonják a fegyverviselési engedélyeket. A rendőrség így reméli végét vetni a gyakori éjszakai lövöldözéseknek. Ajánlatos lenne, ha gyakori razziaik tartatnának, miáltal a támadások és más büncselekmények meghiúsulnának. Vasárnapra virradó éjszaka is a Csapó-utca elején parázs verekedés történt, melynek egyik szereplője véresen hagyta ott a kékítusa színterét.

— **Páter Borsányi Balázs** Ferences atya Debrecenbe érkezett és három napos lelki-gyakorlatot tart a híveknek és a harmadik rendieknek. Kedd, szerda, csütörtök minden este szent beszéd, csütörtökön este beöltözési ünnepély a harmadik rend hétszázéves fennállásának alkalmából. A harmadik rendieket és az érdeklődőket szeretettel meghívja az előljáróság. A szent beszédek a r. kath. templomban lesznek megtartva.

— **Kölcsön adják a muzeum gubacsapóját.** A városi muzeum néprajzi tárában van egy gubacsapógép. Most Osváth Sándor debreceni gubacsücs beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben azt kéri, hogy a tanács bocsássa rendelkezésére ezt a már nem kapható gubacsapógépet, mely a debreceni híres bundaguba sücsipar egy fontos eszköze. A tanács tegnapi ülésében foglalkozott ezzel a beadvánnyal s ez ügyben úgy határozott, hogy ha Osváth hajlandó kezességet vállalni, hogy a gubacsapógépnek baja nem esik, akkor megkaphatja használatra.

— **Sok a munkanélküli.** A rendőrségen napról-napra több munkanélküli embert állítanak elő. Azért a rendőrség felkéri mindazokat, akiknek munkára, vagy munkásnőre van szükségük, hogy jelentkezzenek a rendőrségi palota I. emelet 60. sz. szobájában.

— **Új cimbalomtanár a zenedében.** A városi tanács tegnap délelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy a városi zenedében üresedésben levő cimbalomtanári állást ideiglenesen Nagy József bölcsészhallgató, cimbalomtanár jelölttel tölti be és őt a zenede-bizottság javaslatára óraadásokkal megbizta.

— **Dr. Öreg Béla ny. kir. járásbíró** ügyvédi irodáját Deák Ferenc-utca 3. szám alatt Royal-épület) megnyitotta.

— **Doktorrá avatás.** Zempléni Gusztáv jogszigorlót a Szegedre menekült kolozsvári Ferenc József tudományegyetemen az államtudományok doktorává avatják.

— **A nyíregyházi Burger-hagyaték.** Nyíregyházáról jelentik: A nyíregyházi törvényszék polgári tanácsa szombaton délután 4 órakor hirdette ki az ítéletet a Burger-féle 40 milliós hagyatéki perben. A törvényszék a felpereseket keresetükkel elutasította s kötelezte őket, hogy Nyíregyháza város és az izraelita egyház mint alperesek részére 60—60 ezer K, a többi alperesek részére pedig 55 ezer K perkoltságot fizessenek meg. A pernek az az előzménye, hogy Burger István nyíregyházi földbirtokost súlyos szerencsétlenség érte: Az egyik gazdatisztje véletlenségből hasbalötte. Burger a halálos ágyon 40 milliós vagyonát részben Nyíregyháza városára, részben pedig az izraelita jótékony egyletekre hagyta. Ezt a végrendeletet a rokonok perrel támadták meg.

— **A Kincses Kalendárium.** A Budapesti Hírlap kiadásában megjelent az 1922. évi Kincses Kalendárium, a legszebb és legértelmesebb magyar naptár. A Kincses Kalendárium tanácsadója, utbaigazítója, szórakoztatója mindenkinek. Megfelel minden tudományos kérdésre, praktikus tanácsot ad a mindennapi élet ezer ügyes-bajos dolgában. Tanít ügyességre, a gyakorlati életre nevel és aki egyszer megszerzte, egész bizonyos, hogy a következő évben újra megfogja szerezni mint sok ezer, akiknek csinos kis könyvtáruk van már a Kincsesből.

A Budapesti Hírlap minden előfizetője ingyen kapja meg a Kincsest, azok is, akik most lépnek be a Budapesti Hírlap előfizetői közé és előfizetésüket legalább egy negyed évre beüldik.

— **Eljegyzések.** Czeglédy János—Kőrösi Juliánnával, Lőrinc János—Szilágyi Erzsébettel, Rác Lajos—Pócsi Erzsébettel.

Győznöd kell

*Testvér, ha indusz eltökélt daccal
e csalfa göröngyű
tekén: tusára — úgy küzdj, te árva
ne vágyj halálra,
mert meghalni könnyű.*

*Mi volna könnyebb, meghajszolt testvér
e gyilkos időben?
fogyhatna telked, aszhatna kerted
bezárnád lelked,
mely most egyre döbben;*

*Jöhetne mord tél dermedt sötétje,
jöhetne az éhség:
te már nem látnád sápadni mátkád,
te már nem szánnád
gyérült szív-verését;*

*Te már nem néznéd apád eltörni
s elmúlni anyádat;
tengő testvéred, valahány véred
Ha még tul-élhet.
sirhatna utánad:*

*Aludnál békén, száraz szemekkel,
hajnál se utálya,
mely kínra eszmél. Ó csüggedt testvér,
ki harcba kezdél,
ne vágyj a halálra.*

*Akard a többet, a súlyosabbat:
ugy vond ki a kardot
győzni fog éle, s ha mit nyersz véle
nem szórod szélbe:
makacsul megtartod.*

*S izzadsz naponta e nyírdalt, csonka
letiport határon,
borba se kábulsz, égre se bámulsz
s ha könyre fájulsz,
nem tűröd, hogy fájjon.*

*Eleget sirtál szomorú testvér:
pirkad a nap régen,
tenger a munka; menj s vivj naponta
több jót e csonka
isten-vert vidéken.*

JUHÁSZ GÉZA.

— **A „Magyarság“** című, Milotay István dr. kitűnő tollával szerkesztett, minden tekintetben tartalmas, keresztény nemzeti irányu napilap arról értesíti szerkesztőségünket, hogy minden negyedéves előfizetőnek ingyen ad egy regényt, ingyen ellenőrzi a sorsjegyhúzások eredményét, ingyen ad minden közérdekű kérdésben tanácsot szerkesztői üzeneteiben, és bárkinek ingyen küld mutatványszámokat. A lapra használt bélyeggel is elő lehet fizetni. Kiadóhivatal Budapest, VII. Miksa-u. 8.

— **Haydu István gordonka művész** f. hó 15-iki hangversenyére az előjegyzett jegyek szerda estig vehetők át, mivel a hangverseny iránt oly nagy az érdeklődés, hogy azontul a ki nem váltott jegyek más jelentkezőknek lesznek eladva, Csáthy Ferenc hangverseny-irodájában, Piac-utca 8. A szokatlan nagyérdeklődésű hangverseny műsorát lapunk legközelebbi számában közöljük.

— **Keresztesi Istvánt elítélték a fellebbezése hangjáért.** Mint ismeretes, Keresztesi István, a városi nyomda művezetője az ellene megindított vizsgálat alkalmával durva hangú beadványában fellebbezéssel élt. Ezt az ügyet tegnap tárgyalta a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya, mely Keresztesi István nyomdavállalati igazgatót a durva hangú és modortalan fellebbezéseért 500 korona pénzbírságra elítélte.

— **A lefoglalt butorok beszállítása.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén Várszy István tanácsnok előterjesztette, hogy az adó be nem fizetéseknél lefoglalt ingóságok beszállítására 5 ezer koronás hitelre van szüksége. A városi tanács a kérelemmel kapcsolatosan 5000 korona hitelt szavazott meg.

— **A zenede hangversenytermének bérösszege.** A városi zenede hangversenytermének bérlési összege jelenleg oly csekély, hogy szükségessé vált felemelése. Ezzel az ügygyel tegnap foglalkozott a tanács és a zenede bizottság javaslatára elhatározta, hogy felemeli a zenede hangversenytermének bérösszegét. És pedig a tanács által rendezendő hangversenyeknél esténként 200 koronában, jótékonycéllra bárkinek esténként 500 koronában, nem jótékonycéllra bárkinek esténként 1000 koronában állapították meg a bérösszeget. A tanácsnak ez az intézkedése igazán indokolt és méltányos a sok méltánytalan intézkedés között, főként, ha tekintetbe vesszük, hogy egy egészen közönséges terem bérösszege egy estére körülbelül 1000—2000 korona közt ingadozik.

— **Debreceni Utmutató** 1922. színházi és folyó évre megjelenik a hivatalok, egyházak, társadalmi egyesületek, ipari és kereskedelmi vállalatok címtárával és térképpel. Megrendelhető dr. Hortobágyi Ernőnél Kossuth-u. 20. földszint 40.

— **Házasságkötések.** Szegedi Gyula Máv. szertárnok—Csernák Jolánnal, Jánosi Mihály államrendőrségi detektív—Magyar Eszterrel, Madai István—Sinai Eszterrel, Szatmári András kisbirtokos—Kovács Erzsébettel, Habina József gépészkovács—Sós Máriával.

— **Mozik tüzfája.** Az új mozi tulajdonosok, mint azt már megirtuk, beadványt intéztek a városhoz, melyben a mozik részére 60 öl tüzfának ingyen, vagy kedvezményes árban való kiutalását kérték. A mozik beadványukban rámutattak arra, hogy az előző tulajdonosok is részesültek hasonló kedvezményben, továbbá arra, hogy ők a magyar kultúra szolgálatában állanak. A kérelmet tegnap tárgyalta a városi tanács és azt, mint jogalap nélkülit, elutasította.

— **Szabadlára helyezték a mentőkocsitámadókat.** Megirtuk vasárnapi számunkban, hogy a Simonyi-úton három gazdasz, Tüdös László, Hölcz Rezső és Gesswein Sándor megtámadták a mentőkocsit s tetteleg bántalmazták Bíró Károly mentőt. A rendőrség mindahárom gazdasz ellen hatóság elleni érszak büntette miatt eljárást indított sőt Tüdös Lászlót előzetes letartóztatásba helyezte, akit át is kísérték az ügyészség fogházába. A kir. ügyészség szombaton este Tüdöst szabadlára helyezte, mivel szökéstől nem kell tartani, de az eljárás tovább folyik ellene.

— **Napsugár karácsonyi vagyonmentő** /r-
verésre mindennemű tárgy beadható e hó 9-ig.
Piac-u. 10. I. alatt, délelőtt 9—2-ig.

— **Debreceni Székely Társaság** szombaton tartotta meg első műsorral egybekötött családi összejövetelét szép számú hallgatóság jelenlétében. Az előadás a MÁV műhely „Egyetértés” színjátszó társaság vonósnégyese által játszott nyitánnyal kezdődött. Majd dr. **Darkó Jenő**, a Székely Társaság elnöke megnyitó beszédében a székely géniusz történelmi sajátosságait ecsetelte és a Csonka-Magyarországon élő székelység feladatait fejtette ki. Az itt élő székelyeknek kettős hivatásuk van. Egyfelől kifejezésre kell juttatni a saját hazájában elnyomott székely lélek érzéseit, másfelől fenn kell tartani a lélek történelmi sajátosságait s meg kell velük termékenyíteni a magyar közéletet. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után **Osváth Gyula** énekelt irredenta dalokat nagy hatással. A műsor következő száma egy menekült orvos tanhallgatónak Végvárítól és saját költeményeiből előadott érzésteljes szavazata volt. Ezután **Veress Lajos** tőragotón játszott kuruc dalokat. Majd az „Egyetértés” vegyeskara által elénekelt „Hiszekegy” után az erdélyi állapotokról informáltak az „Erdélyi Hírek”-ből a melegen érdeklődő hallgatóságot. Végül a menekült gyermekek részére való karácsonyi gyűjtés megbeszélése következett. A Társaság elnöksége ezután is kéri azokat a nemesszívű urnókat és urakat, akik a gyűjtésben részt venni óhajtának, hogy erre való készségüket szíveskedjenek a Menekültügyi Kirendeltségen (Simonffy-utca 1. c. I. em.) bejelenteni.

— **A „MANSZ” debreceni alakulója.** Már jelentettük, hogy a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége december 17. és 18-án tartja Debrecenben alakuló gyűléseit és ünnepségeit. Megirtuk azt is, hogy mily illusztris társaság jön le Budapestről az alakulásra. Alább közöljük az ünnepségek részletes programját. 1. December 17-én, szombaton a budapesti vendégek fogadása a d. u. 2 órai vonatnál, a vendégeket üdvözli **Fráter Erzsébet** és **Csóka Sámuel** polgármesterhelyettes. A fogadtatásnál magyar ruhás asszonyok és leányok fognak sorfalat állani. 2. December 17-én, szombaton délután 6 órai kezdettel felolvasó ünnepély a Vígsház mozgóban a következő programmal: Énekel a Dóci-intézet leánykara. Felolvas **Tormay Cecil** író. Énekel **Havas Gáborné** urasszony. Szaval dr. **Winkler Jenőné** urasszony. Énekel **Molnár Imre** fővárosi zeneakadémiai tanár. 3. Ugyanaznap este 8 órai kezdettel a Dóci-intézetben szeretet vendégséget ad a Testvér Egyesület. Jelentkezés a választmányi tagoknál. 4. December 18-án, vasárnap d. e. 10 órakor ünnepélyes istentisztelet a ref. Nagytemplomban, prédikál dr. **Révész Imre** lelkész, d. e. fél 10 órakor a róm. kath. templomban prédikál **Hohenlohe Egon** herceg. 5. December 18-án d. e. 11 órai kezdettel ünnepélyes alakuló közgyűlés a városbaza dísztermében a következő napirenddel: Nyitó beszédet mond **Fráter Erzsébet** elnök. A MANSZ ügyét ismerteti **Tormay Cecil**. Debrecen üdvözlését tolmácsolja **Csóka Sámuel** h. polgármester. A helyi nőegyletek csatlakozásának bejelentése. Felszólalnak még: **Hohenlohe herceg**, **Konez Aurélné**, dr. **Petsy Pálné**, dr. **Raffay Sándorné**, dr. **Szemere Béláné**. Az alakulási javaslatot előterjesztik: **Kiss Károly** központi titkár és **Uray Sándor** ref. lelkész.

— **A népszerű főiskolai tanfolyamon** ma, kedden délután fél 6 órakor az egyetem orvosi karának kiváló új professzora, dr. **Huzella Ti-** vadar mutatkozik be a debreceni közönségnek „A társadalom betegségei” című rendkívül érdekesnek ígérkező előadásával. Csütörtökön délelőtt 11 órakor **Versényi Tibor** vezérigazgató, az elsőrangú pénzügyi szaktekinél tart előadást az aktuális közgazdasági problémákról. Pénteken az orvosi előadásokat folytatja dr. **Mády István** egyetemi tanársegéd „Abnormis gyermekek” címen, míg vasárnap délelőtt dr. **B. Kun József** egyetemi tanár értekezik a magyar politikai élet legfontosabb kérdéseiről, „Az ideiglenes magyar alkotmány”-ról.

— **Folyik az adózás.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén dr. **Vásáry István** tanácsnok bejelentette, hogy a városi adó pénztárba november havában 12 és fél millió korona adó folyt be. A tanács a bejelentést tudomásul vette és elismeréssel felhívta dr. **Vásáry** tanácsnokot, hogy továbbra is kitartással és oly eredményesen szorgalmazza az adózást, mint eddig.

— **Torlódás előtt** már most tanácsos a karácsonyi ajándékok szánt fényképnagyításokat, festményeket és mindennemű fényképeket megrendelni az „Adria” fényképteremben Szent Anna-u. 5. Igazolvány és index képek kiváratra 24 óra alatt készülnek.

— **Ha megakarod tudni a jövő évi csizót,** vedd meg komám Bugyi Sándor képes, tréfás, bakafantós, mulatságos, historias kalandáriumát. Kapható az újságárusoknál és a könyves boltokban, valamint a Bugyi újság kiadóhivatalában, Csapó-utca 10.

Befejezés előtt a Sakkör háziversenye

A debreceni Sakkör háziversenye, amely a múlt hónap elején kezdődött, befejezéshez közeledik. A verseny a legnagyobb sikerjében folyik. Közel 50 versenyző küzd nap nap után az Angol Királynő különtermében. A verseny jelenlegi állása, amely már szinte véglegesnek tekinthető, a következő:

Az I-B csoportban dr. **Nagy Géza** győzelme valószínű, de könnyen utólérheti **Kozma Pál** hittanhallgató, aki Naggyal váltott függő partijában valamivel jobban áll.

Második vagy harmadik **Torma Sámuel** lesz. Dr. **Bay András**, a versenyzők egyik legerősebbje varatlan elutazása miatt ki fog lépni a küzdelemből.

A II-A csoportban **Bacsó Ferenc** 7^{1/2} egységgel biztos első, a többi helyezéért **Hajdu István** 6^{1/2}, **Lénárd László** 6 (1) és **Kupfer Béla** 5^{1/2} (1) küzdenek. A döntést a hátralevő **Lénárd-Kupfer-játszma** hozza meg.

A II-B csoport első helyezetteje **Kulcsár Dezső** lesz, aki rosszul indult, de később behozta veszteségét. Veszélyes ellenfele **Weinstock Ferenc**, míg a további helyezéért **Nyakas János** tanárjelölt és **Kovácsy Gábor** küzdenek.

A III. csoportban **Epstein Miklós** győzelmét csak **Várady Károly** akadályozhatja meg. A többi díjért ekkeseredett küzdelem lesz **Kerekes Gyula**, **Nagy Ferenc**, **Szűcs Imre**, **Machó Ferenc**, **Molnár László**, **Adler Hermann** és **Papp József** között.

A hátralevő játszmákat kedd. szerda, péntek és szombaton bonolyítják le. Vasárnap délután lesz a verseny bezárása és a díjkiosztás.

Itt említhetjük meg, hogy a **Magyar Sakkvilág**, a Magyar Sakkszövetség hivatalos lapja december hónapban **Balla Zoltán**, **Abonyi István**, **Csalapetzky Ferenc** stb. közreműködésével újra megjelenik. Előfizetni a játéknapokon az Angol Királynő különtermében **Kulcsár Kálmán** titkárnál lehet.

Erdély autonómiaja

Kolozsvár, dec. 5. **Mánium** és **Vojdovojvoda** Erdélynek legszélesebb körű autonómiaját követelik. Ujra kiélesedett a harc az erdélyi román politikusok és a bukaresti kormány tagjai közt. **Mánium** terve az, hogy az erdélyi területeknek mai helyzetét a legsürgősebben megváltoztatva, függetleníteni kell a régi királyságtól. Széles körű autonómiát kell adni részére és Erdély ügyeit, mint régen, a trónörökös vezesse tovább. A magyarság nagy része szintén helyesléssel fogadta **Mánium** akcióját. **Mánium**ék nyíltan hirdetik, hogy most élet-halál harcot kezdtek és mindaddig folytatják, amíg az erdélyi románság mögöttük áll.

Vakmerő betörés egy kézimunka-üzletben

Vakmerő betörés történt tegnap este az Egyháztéren, **Füstös Dezső** kézimunka üzletében. A betörő hihetetlen vakmerőséggel járt el s a körülmények is elősegítették munkáját. Tegnap este 8 órakor az egyik házi cseléd, **Fehér Róza** lement a pincébe s észrevette, hogy a pince előtt egy rövid kabátos férfi járkál, akinél egy nagy utcai kosár volt.

— Kit keres? kérdezte a leány.

— A házmeztart, felelte az ismeretlen férfi.

— Akkor menjen hátra, ott lakik a házmeztart — mondta felvilágosításképpen a cseléd-leány s ezzel lement a pincébe.

Az ismeretlen ember azonban nem ment hátra, hanem elrejtőzött az udvaron. Mikor a ház elcsendesedett, a világító ablak vasrácsát vésővel felfeszítette s az úgy támadt résen feltornáztta magát az üzletbe. Az üzletben azután alapos pusztítást végzett. Összepakolt 80 pár női, 60 pár férfi harisnyát, 40 zoknit, azonkívül több kötött gyermekruhát s egyéb árut. Az összes kár 83,000 koronát tesz ki. Több holmit is elvitt volna, de már nem fértek be az utazó kosárba, ezeket az üzletben széjjel szórta.

Érdekes, hogy a házbeliek hallották a zajt, amit a betörés munkája okozott, azonban abban a hiszemben, hogy a cselédek vágnak fát a pincében, nem sokat törődtek vele. A betörő a jól végzett munka után kiszurrant a kapun, kisetett az állomásra s az esteli 11 órai vonattal elutazott Debrecenről.

Az üzletben csak reggel vették észre a betörést. Azonnal megtették a feljelentést a rendőrségen. A rendőrség kiszállt a helyszínére s ott megtalálta a betörő vésőjét, amit az ott felejtett. A rendőrség a legszigorubb nyomozást indította meg s elrendelte a betörő körözését.

SZÍNHÁZ.

oo

Kedden B) bérletben **Romeo és Julia** kerül színre.

Szerdán C bérletben **Koldus diák**.

Csütörtökön A bérletben **A bor**.

Pénteken B bérletben **Koldus diák**.

Szombaton C bérletben **Hamlet**.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Nemo kapitány 20.000 mérföld a Tenger alatt, Jules Verne világhírű regénye 7 felvonásban. Amerikai film az Apollóban. Tegnap késve érkezett úgy, hogy ma lesz először bemutatva, a tegnapi váltott jegyek ma érvényesek. Jegyelővétel.

Két gyönyörű film dominálja az Uránia elsőrangú három órás műsorát. Az egyik a Pathé filmgyár remeke, „A morális öngyilkosság”. Egy modern társadalmi dráma 6 felvonásban. Elsőrangú párisi művészek előadásában. A másik „A Haláltutaj” című szenzációs tengerész dráma 6 felvonásban. Előadások 5-8-ig és 8-11-ig rendes helyárrakkal és az utalvány jegyek érvényesek. A tegnapi esti bemutatón nagy tetszéssel fogadta a közönség e kitűnő műsort, mely holnap utoljára látható. Jegyelővétel!

A legszebb műsorok az Urániában vannak!

Helene Makomska és Mario Escarp fogják a főszerepet játszani, az „Uránia” legközelebbi kitűnő műsorában (Csütörtökön) „A leszámolás” c. társadalmi, főúri drámában, mely hat felvonásban, két kiegészítő filmmel kerül bemutatásra!

Nemo kapitány Jules Verne regényét ma mutatja be az Apollo.

Már hire ment és mindenki tudja, hogy f. hó 14-én jön Thury Elemér az Urániába,

CSURKA

„KEGYELET” Temetőzési Vállalat
Debrecen, Kossuth-u. 8.

Közelmasgályzó épület.

Elsőrendű felszerelés.

Dus, nagy választék.

Bármilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi arakon a leggyeimesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.

Telefon 381.

hogyan elszavalja a mindenidők legjobb népszínműve „A Gyimesi vadvidék” bemutatóján Adorján László „Rab Prezsmér éneke” c. Prologot. Thury Elemér a filmen Rab Prezsmér főszerepét játssza.

SPORT

A DEAC választmányi ülése. A DEAC ma kedden délután fél 6 órakor az Egyetemi Körben választmányi gyűlést tart. A következő DEAC tagok jelenjenek meg: Szalay György, Peleskey Sándor, Vágó János, Kutassy Tibor, Szász István, Kurdiés József, Csáky János II., Kupinszky Sándor, Marusinszky Antal, Csatary Andor, Dózsa Pál, Halmay Endre, Fux Dezső, Nagy Bálint, Zsambory Sándor, Eltető Albert, Kerekes Lajos, Nemes Ferencz, Dorn Frigyes, Alföldy Gyula, Csernányi Lajos, Leé Tibor, dr. Lengyel Zoltán, Nánásy Zoltán, Pereszlay László, Cs. Nagy Bálint.

Fővárosi eredmények. Bajnoki mérkőzések. FTC—BTC 2:0 (1:0), UTE—KAC 2:0, VAC—Vasas 0:0, III. Ker—MAC 1:0, TTC—Törökvis 2:0, MAFC—BEAC 2:1. A két egyetemi csapat küzdelméből megérdemelten a műegyetem került ki győztesen.

Barátságos mérkőzés. MTK—Kecskeméti AC 3:0.

Törvénykezés

§ Románbarátság. A debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa *Uffalussy József* elnökleite alatt tegnap tárgyalta *Borbély Gyula* óraságügyét, akik személyes szabadság, két rendbeli megsértésével vádolt a kir. ügyészség.

A tárgyalás folyamán kitűnt, hogy *Borbély Gyula* a megszállás alatt könnyelmű módon oláh barátságba keveredett. Valami *Ferenci* nevű oláh vádolt magyar káplárral tartott nagy barátságot. E barátkozás miatt *Egressy Béla* és *Kolozsvári Károly* barátai többször intettek s figyelmeztették is arra, hogy viselkedése nem magyar emberhez illő. *Borbély Gyula* úgy látszik rossz néven vette a figyelmeztetést, vagy valamiért bosszút akart allani két barátján s elcsalta őket magához azzal, hogy majd Balmazújvárosba kísértálnak lisztet vásárolni. Amikor reggel nyolc órakor felkeresték *Borbélyt*, az a román razzizára való hivatkozással 11-ig magánál tartotta barátait.

A tőzsde

Magyar korona: 70.

A mai tőzsde barátságosabb hangulatban nyitott. A tőzsdeidő későbbi folyamán ez a hangulat megváltozott, az üzlet megszünt és végül a tőzsdeidő vége felé az üzletmenet ismét élénkebb lendületet vett. Általában a hangulatot a bécsi tőzsde hangulatával próbálják magyarázni, de minden bizonnyal befolyásolja az a körülmény is, hogy a részvényvaltságokkal kapcsolatban a bankoknak nem érdeke, hogy a magas árfolyamok kerüljenek felszínre. A külizs üzlettel, de tartott. Leginkább az Államvasut tartsotta meg árfolyamát. A bankpiac csendes. A malompiac kissé elhanyagolt. Borsodmiskolciban kötés alig volt, Gizelett vásárolták leginkább. A szénpiacra Beocsini, Kohó, Szászvári állottak az érdeklődés központjában. Az irányzat általában szűk, de kisebb árnyereségek itt is voltak. Hasonlóképp veszteségek is. Így Ált. község árfolyamából veszített, míg *Urikányi* 200 ponttal emelkedett. A vaspiac üzlet nélkül tartott. A fegyvert fozarizáltak. A vegyespiacra kedvetlen az üzlet és nyomott a hangulat. Kisebb vásárlások fordultak elő Izzóban, Papiriparban, Flórában, Feltenben, Goldbergerben, Cukoriparban és ezek kisebb-nagyobb árnyereséget értek el. A többi papirban alig alakult ki árfolyam. A fapiac elhanyagolt és ez a legesendesebb az összes piacok közül. Hazai fában, Szlavóniában és Rézbányaiban lefolyt üzletek vittek némi élénkséget a piacra.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1890, Osztrák hitel 980, Angol-Magyar 765, Leszámitoló bank 740, Magyar-Olasz 315, Jeltz hitelbank 295, Hazai bank 610, Salgó 6025, Rimsurányi 2915, Közuti 1015, Déli vasut 1360, Államvasut 3475, Keresk. bank 7025, Általános takarékné 970, Pesti hazai 24500,

Borsodmiskolci 3700, Concordia 2575, Budapesti gőz. 610, Gizella 2600, Hungária 3200, Viktória 12700, Beocsini 6200, Kohó 5050. Általános község 10850, Urikányi 6000, Adria 7000, Atlantic 2825, Levante 6950, Trust 1925, Gans Danubius 31300, Ganz villamos 5650, Lipták 502, Magyar 12500, Schlick 1070, Wörner 610, Brassói 3450, Izzó 5150, Spódnium 2400, Hazai faterm. 2050, Klótid 3350, Erdő 1080, Nasic 17400, Neusehl Licht. 815, Orsz. fa 1370, Telefon 4150.

Valuták.

A valutapiac tartott. A dollár hanyatlott, míg márká felmenő tendenciát mutatott. Vásároltak még szokott, az osztrák korona tartott volt.

A devizapiacra Prágában és Berlinben volt élénkség.

Napoleon 2810—2830, Angol font 3150—3250, Dollár 770—780, Francia frank 5600—5700, Márka 885—900, Lira 3260—3300, Osztrák kor. 1200—1300 Rubel 4850—4950, Lei 585—595, Szokol 757 767, Svajci frank 14850—14950, Korona dinar 1055—1095, Lengyel marka 20 50—20 25

Árúcska zárlatára Berlin 230,—, Holland 185—200, Newyork 522, London 2111, Paris 3800, Milánó 2210, Brüsszel 3700, Prága 560, Budapest 70, Zagráb 180, Bukarest —, Varsó 14, Beos 0 15, Osztrák bélyegzett 10.

Utőtzsde. Az utőtzsde tartott irányzat mellett forgalom igen kicsi volt. A malompiacra a Borsodmiskolci iránt volt érdeklődés. Egy kissé megszűlárdult 3800 koronával kötötték.

A külizs gyenge volt. Államvasut 3500, Rima 2940—50.

A valutapiacra: Dollár 775, szokol 870, marka 385.

Terménytőzsde.

A szombati terménytőzsde hatása alatt az irányzat ma barátságosabb, a hangulat

Kardos László

DEBRECZEN, Kossuth-u. 9.
ALAPITVA 1831-BEN.

Menyasszonyi kelengyék, MEGBIZHATÓ jó minőségű ARU. HATÁROZOTT ÁRON!
Mindenfajta vásznak, Asztalneműek, Ágyterítők, Barchentek, Kanavásznak Saját Paplanok készítésű | Matraczok

Karácsonyi ajándékok!

11 óra tájban előkerült egy oláh káplár és letartóztatta Kolozsváryt. Még aznap délután ugyanezzel a káplárral elfogatta *Egressyt* is. A románok természetesen mindkét letartóztatott fiatal embert ütlegelték és fogva tartották. A letartóztatások előtt *Borbély Gyula* azzal dicsekedett, hogy csinál majd 6 szenzációt a Varga-kerében, majd megmutatja ő, milyen hatalmas ur az ő román barátja. Szerencsére nem kintózták sokáig a szerencsétlen foglyokat, mert az akkori szokás szerint lepénzelték úgy az őrzésükre rendelt őrmestert, mint *Ferenci* káplárt s így rövidesen kiszabadultak. A tanuk kihallgatása után a bíróság kihirdette ítéletét, mely szerint *Borbély Gyula* büntetésnek mondotta ki két rendbeli személyes szabadság megsértésében s abban, hogy sértetteket testileg és lelkileg sanyargatta s ezért 4 havi fegyházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet jogerős.

§ Templomrablással vádolt legények. A debreceni kir. törvényszék büntetőtanácsa *Uffalussy József* elnökleite alatt tegnap tárgyalta *Majros István*, *Majros György* és *Kis János* ügyét, kiket templomrablással, különböző lopásokkal, lököttéssel vádolt a kir. ügyészség. — A három vádított a csendőrség előtt tett vallomását részben visszavonta, azt állítván, hogy őket a nyomozást vezető csendőrök ütlegelésekkel kényszerítették a beismerésre. A tárgyalás folyamán az ügyész több vádat ejtett

ugyan, de a berettyóújfalui templomrablást, a berettyóújfalui lábbelikészítő szövetkezet ellen elkövetett lopást és *Szűcs* gazdálkodó ellen elkövetett lopást részben beismerték vádoltak, részben pedig a büntetésükény a tárgyalás folyamán bebizonyosodott. A bíróság *Majros Istvánt* és *Kis Jánost* két-, illetőleg egyrendbeli lopás büntetésében mondta ki bűnösnek s *Majros Istvánt két évi fegyházra, Kis Jánost 1 évi börtönre ítélte.* Kötelezte őket a szövetkezetnek okozott 11.885 korona kár megtérítésére. A kifosztott templom kára körülbelül 80.000 koronát tesz ki, de mivel a kár a bűnpör keretén belül nem volt megállapítható, a bíróság az egyházat polgári perre utasította. *Majros Györgyöt* bizonyítékok hiányában felmentette. A vád és védelem az ítéletben megnyugodott, így az jogerőre emelkedett.

Halalozások. Kertész Mária ref. 72 éves, Harsányi Pálma ref. 2 éves, özv. Dusa Andrásné Nagy Julianna ref. 86 éves, Cszimadia Julianna ref. 21 hónapos, Kéri Andrásné Kadar Ágnes ref. 60 éves, Lakatos Ádám földműves r. kath. 28 éves, Lakatos István 9 éves, Hoch Hermann izr. 56 éves, Ujvári László ref. 17 hónapos, Tóth Andrásné Z. Nagy Terézia ref. 32 éves, Szvetits László r. kath. 1 hónapos, özv. Rásó Gyulané Rásó Erzsébet ref. 74 éves,

APRÓ HIRDETESEK.

Bélyeggyűjtemény és vesőintézet PAULÓ I. (Kathanyai-utca 24. Telefon 1363.)

Porgacs István PÁRÓRÁS Kármács-v.

Butorozott szoba kiadó, ugyanott zongora gyakorlóórákra kiadó Cím a kiadóba.

Kifutó leány alkalmaz a Janatka virágüzlet, Piac-u. 59.

Egy telje en jó karban levő keveset használt Singer-féle varrógépet elutazás miatt jutányos áron azonnal eladó. Malomköz-utca 4. szám alatt.

DEBRECZENI KALAPGYAR Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek Piac-u. 63. sz.

ÓCSKA STEINER, Eötvös-u. 110.

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek **Kramer Simonffy** utca 17.

Üzletszerző

magas jutalék mellett felveteti. Ajánlatokat a kiadóhivataltba kérek „Üzletszerző” jellegére. ::

Hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában. ::

bizakodóbb volt. Nagyobb forgalom mind- amellelt nem tudott kifejlődni, minthogy a felkínált áru távórlól sem tudta a keresletet kielégíteni. A malomk részéről ma élénk érdeklődés volt buza iránt és a buza ára kissé javult. Rozsban, kölesben, árpaiban és tengeriben nem volt üzlet. Az árpa kissé gyengült. A többi termény irányzata barátságos.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2275—2300, fehérmezei 2265—2290 pest-megyei 2265—2290, rozs 1425—460, takarmány árpa 1725—1800, sörárpa 1900—50 köles 1800—850, zab 1530—570, tengeri 1875—925, repce 30—31, Korpa 1040—1660.

A liszt és őrlmények piaca csendes és üzletellen.

Sertesjelentés. Zárt vásári maradvány 816, érkezett 96, eladott 10.

Szabadvásári maradvány 3131 sertés érkezett semmi, eladott 69

Árak zsirterítés fiatal nehéz 76—92, könnyű 59—82.

Dollár és más idegen pénzi aranyat ezüstöt legelődrágábban veszi **Simon György DEBRECZEN Kossuth-u. 11.**

Legfinomabb Francia Parfümök minden illatban kimérve és üvegezve, Manikür és fésű kazetták, SZAPPANOK, ARCZKRÉMEK stb. Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhetők be Telefon 14-80 **Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.**